

Загреб -- По свему судећи руски председник Владимир Путин неће успети да натера руске олигархе да новац који су зарадили током дивље руске транзиције врате у Русију.

Како у својем коментару тврди америчка пословна новинска агенција Блумберг то му неће успети зато јер су ти најбогатији Руси последњих година, управо зато да би се заштитили од оваквих притисака руске државе, највећи део свог новца пребацили на офф-схоре рачуне, где су изван домета руских власти али и изван домета држава које би можда желеле Путину помоћи.

Блумберг је направио детаљну анализу података како ти олигарси контролишу своје богатство, своје компаније, те је установио да су то спретно уредили уз помоћ власти на Кипру, на Британским Девичанским острвима, те још неких земаља где се такав новац може склонити, пише Бусинесс.хр. Блумберг је истражио такве операције двадесет најбогатијих Руса, чије богатство износи укупно чак 227 милијарди долара.

Не само да најбогатији руски олигарски држе богатство „на сигурном“, далеко од Путинових прохтева него сви богатији Руси редом држе свој новац под контролом холдинга чија су седишта изван Русије, како он не би никако могао доћи под удар руских власти или закона.

Према тврдњама Блумберга највише је тих холдинга регистровано на Британским Девичанским острвима. Девичанска острва су архипелаг од више малих острва смештених у Антилима, источно од Порторика.

Тај је архипелаг подељен, па његовим западним делом управљају као прекоморским територијем Сједињене Америчке Државе, док источним делом управља Велика Британија као својом колонијом.

Управо Британска Девичанска острва су занимљиви руским олигарсима, али не само њима. Ова острва воде врло либералну политику према страним инвеститорима, који тамо масовно оснивају своје компаније.

Неки то чине како би поспешили пословање на светском тржишту капитала, али већина то чини да би тамо сумњиво стечен новац склонили од порезника и власти својих земаља.

Тако је та минијатурна земља од 153 квадратна километара и са само 20.000 становника постала водећа светска оффшоре база. Руски олигарси тамо радо остављају свој новац зато јер су порези ниски, а све пословање се води по британским законима, који врло добро штите приватну својину.

Многи руски богаташи отварали су своје холдинге и на Кипру, који им је био много ближи, а где су порези били врло ниски захваљујући и руско-кипарском споразуму о избегавању двоструког опорезивања који је потписан 1998. године.

Кипар дивиденду опорезује максимално пет посто, а руски олигарси тамо имају још једну погодност, јер Кипар допушта пребацивање великих количина новца на Британска Девичанска острва без икаквих такси.

То пребацивање новца у иностранство није новија појава, него то траје већ двадесетак година, од времена када су се ови олигарси први пута обогатили. У почетку су они то пребацивање новца у иностранство обављали на најпримитивнији начин, стављањем зарађеног новца на штедне књижице у западноевропским банкама.

Чинили су то у првом реду зато јер је политичка ситуација у Русији у првој половини деведесетих година била крајње нестабилна и несигурна, а никада се није знало што ће ондашњи хировити руски председник Борис Јељцин одлучити.

Олигарси су га јако помагали да се одржи на власти, али се он у сваком тренутку могао окренути против њих, стрпати их у затвор и отети им имовину.

Пример Ходорковског

Један од првих који је мало софистицираније заштитио свој новац у иностранству био је познати руски олигарх Олег Дерипаска, који је основао ДКК у Лихтенштајну 1994. године, а касније је основао и компанију која је из те мале европске државице контролисала његов новац.

Дерипаска је одатле пословао неколико година, све док Лихтенштајн није почео мењати своје законе како би поштрио контролу финансијских токова кроз тамошње банке и компаније, а све зато да би се спречило прање новца. Тада је Дерипаска почео своје пословање селити у земље где је офф схоре пословање било јефтиније и сигурније.

Руске олигархе је један догађај посебно подстакао да што боље заштите своје богатство кроз те иностране холдинге и компаније. Био је то удар који је Путин извршио 2003. године против тада најбогатијег Руса Михаила Ходорковског, којег је стрпао на дугогодишњу робију у Сибир, а чију је велику нафтну компанију Јукоос преузела руска држава.

Путин је велики противник руских олигарха, он је посљедњих година на њих вршио притиске на разне начине из неколико разлога. Као прво, желео их је уверити да је свако њихово мешање у политичке прилике и процесе за њих опасно, што је показао управо на примеру Ходорковског, кога је стрпао у затвор када је овај показао политичке амбиције.

Он их је, осим тога, притскао како би они у склопу свога пословања што више радили за корист Русије, па зато код њега боље пролазе они олигарси који о томе воде рачуна. Напокон, он од њих тражи да своја богатства што је више могуће улажу у Русији, па тако помажу развоју руске привреде и друштва.

Но, ту олигарси нису баш склони сарадњи. Напротив, они последњих година врло нерадо улажу у руску привреду, јер ту више не могу остваривати некадашње профите. Раније стечене руске компаније још држе ако остварују веће профите, али су их склони продати ако добијени новац могу боље уложити негде друго.

Типичан је у том смислу пример Усманова који је недавно уложио 100 милиона долара у америчку компјутерску компанију Аппле управо зато јер је проценио да ће с тим улагањем боље зарадити него да улаже у Русију.

(BUSINESS.HR-592)